ЕВРОПЕЙСКА
КОМИСИЯ

Брюксел, 24.11.2022 г.
COM(2022) 649 final

2022/0386 (NLE)

Предложение за

РЕШЕНИЕ НА СЪВЕТА

относно позицията, която трябва да се заеме от името на Европейския съюз в рамките на Съвместния комитет, създаден по силата на Споразумението между Европейския съюз и Република Молдова за автомобилния превоз на товари, по отношение на процедурния правилник на Съвместния комитет и продължаването на действието на споразумението

ОБЯСНИТЕЛЕН МЕМОРАНДУМ

1. ПРЕДМЕТ НА ПРЕДЛОЖЕНИЕТО

Настоящото предложение се отнася до решението за установяване на позицията, която трябва да се заеме от името на Европейския съюз в рамките на Съвместния комитет, създаден по силата на подписаното в Лион на 29 юни 2022 г. Споразумение между Европейския съюз и Република Молдова за автомобилния превоз на товари[1] (наричано по-долу за краткост „споразумението“), по отношение на:

- приемането на процедурния правилник на Съвместния комитет в съответствие с член 6, параграф 6 от споразумението;
- продължаването на действието на споразумението в съответствие с член 6, параграф 2 от него.

2. КОНТЕКСТ НА ПРЕДЛОЖЕНИЕТО

2.1. Резюме на споразумението

Споразумението има за цел временно да се улесни автомобилният превоз на товари между и през територията на Република Молдова (наричана по-долу за краткост „Молдова“) и Европейския съюз, като се предоставят допълнителни права на транзит и превоз на стоки между Молдова и ЕС, за да се смекчат последиците от незаконната агресия на Русия срещу Украйна и значителните смущения, които тя причинява за сектора на автомобилния транспорт в Молдова. Понастоящем то се прилага до 31 март 2023 г.

Беше създаден Съвместен комитет, който да упражнява надзор и контрол над прилагането и изпълнението на споразумението. Той взема решения по-специално относно приемането на своя процедурен правилник и относно продължаването на действието на споразумението. Що се отнася до продължаването на действието на споразумението, Съвместният комитет трябва да вземе решение най-късно три месеца преди неговото изтичане, т.е. най-късно на 31 декември 2022 г. Съгласно член 6, параграф 5 от споразумението Съвместният комитет взема решения с консенсус.

Молдовските органи и Комисията постигнаха предварително съгласие, че първото заседание на Съвместния комитет следва да се състои на 15 декември 2022 г.

2.2. Мониторинг на споразумението

С член 6, параграф 1 от споразумението е въведено задължение за мониторинг на споразумението, по-специално чрез периодичен преглед на неговото действие с оглед на целите му. В този контекст молдовските органи представиха на Комисията данни за изпълнението на споразумението. Тези данни обхващат по-конкретно третото тримесечие на 2022 г., т.е. първите три месеца от прилагането на споразумението, и показват следното:

- **Споразумението подпомогна успешно молдовската икономика, като благодарение на него съществено се увеличи износът от Молдова за ЕС.** През третото тримесечие на 2022 г. износът от Молдова за ЕС достигна 282,7

[1] ОВ L 181, 7.7.2022 г., стр. 4.

млн. евро, което е със 17,5 % повече в сравнение с третото тримесечие на 2021 г. Това се дължи на нарасналия износ на зърнено-житни храни (+97,2 %), растителни масла (+1377,8 %), както и плодове и вина (+22 %). Сега износът за ЕС представлява 60 % от общия износ от Молдова и се очаква този дял да продължи да се увеличава значително.

- **Споразумението се оказа много полезно и за ЕС.** През третото тримесечие на 2022 г. износът от ЕС за Молдова достигна 387,5 млн. евро, което е с 41 % повече в сравнение с третото тримесечие на 2021 г. По-специално количеството на нефтените продукти се увеличи четирикратно. Износът от ЕС за Молдова беше по-голям, отколкото вносът в ЕС от Молдова.

- **Правата, предоставени на молдовските автомобилни превозвачи по силата на споразумението, не предизвикаха рязко увеличаване на броя на молдовските камиони по пътищата на ЕС.** През третото тримесечие на 2021 г. молдовски автомобилни превозвачи на товари са извършили 13 255 превоза в ЕС, а през третото тримесечие на 2022 г. броят на тези превози е 14 983, което представлява увеличение с 13 %. Изпълнението на споразумението принесе много повече ползи за автомобилните превозвачи на товари от ЕС (в сравнение с третото тримесечие на 2021 г. през третото тримесечие на 2022 г. броят на превозите, извършени в Молдова от автомобилни превозвачи на товари от ЕС, нарасна със 73 %), макар че броят на превозите, извършени до Молдова от автомобилни превозвачи на товари от ЕС, остава доста по-нисък от броя на превозите, извършени до ЕС от молдовски автомобилни превозвачи на товари (през третото тримесечие на 2021 г. броят на превозите от ЕС е 3327, а през третото тримесечие на 2022 г. — 5572). Поради това уверено може да се направи заключението, че **споразумението не действа в ущърб на автомобилните превозвачи на товари от ЕС**. Същевременно броят на разрешителните, предоставени от Русия на молдовски автомобилни превозвачи на товари, намаля повече от два пъти (от 4406 през третото тримесечие на 2021 г. на 1943 през третото тримесечие на 2022 г.). Това показва, че молдовските автомобилни превозвачи са успели да намерят в ЕС алтернативни пазари, които да компенсират загубата на икономически перспективи в Русия.

- **Споразумението**, заедно със сходно споразумение относно автомобилния превоз, подписано между Молдова и Украйна, **играе важна роля в контекста на коридорите на солидарността**. То осигурява възможност за безпрепятствено движение на стоки от Украйна, като облекчава натиска върху държавите членки, които граничат с нея. В ЕС от Украйна през Молдова пристигнаха значителни и безпрецедентни количества стоки от първа необходимост. Това се отнася за зърнено-житните храни (от Украйна за ЕС през Молдова през третото тримесечие на 2021 г. са превозени транзитно 917 тона, а през третото тримесечие на 2022 г. — 96 602 тона) и растителното масло (през третото тримесечие на 2021 г. — 503 тона, а през третото тримесечие на 2022 г. —22 708 тона). Така например се наблюдава значително увеличение на износа на растително масло от Украйна за ЕС през Молдова, като през третото тримесечие на 2021 г. са превозени 503 тона, а през третото тримесечие на 2022 г. — над 22 708 тона. Аналогично, от Украйна за ЕС през Молдова през третото тримесечие на 2021 г. са превозени транзитно 917 тона зърнено-житни храни, а през третото тримесечие на 2022 г. — над 96 000 тона.

- Освен това за транспортния сектор и за органите на държавите членки **благодарение на споразумението значително намаля тежестта**, свързана с административните формалности при издаването на разрешителни.

2.3. Съвместният комитет

По силата на член 6 от споразумението беше създаден Съвместен комитет, който упражнява надзор и контрол над прилагането и изпълнението на споразумението и периодично прави преглед на неговото действие с оглед на целите му. Съгласно посочената разпоредба Съвместният комитет се състои от представители на страните по споразумението. Решенията му се вземат с консенсус и са обвързващи за страните.

Съгласно член 6, параграф 2 Съвместният комитет се свиква най-късно три месеца преди изтичането на срока на действие на споразумението, за да се оцени и реши въпросът за необходимостта от продължаване на действието на споразумението, както и за срока на това продължаване.

Съгласно член 6, параграф 6 от споразумението Съвместният комитет трябва да приеме своя процедурен правилник.

2.4. Предвиденият акт на Съвместния комитет относно неговия процедурен правилник

В съответствие с член 6, параграфи 5 и 6 от споразумението на първото си заседание Съвместният комитет трябва да приеме решение относно приемането на своя процедурен правилник. Процедурният правилник следва да служи като основа за организацията и работата на Съвместния комитет, за да се даде възможност за правилно прилагане на споразумението.

2.5. Предвиденият акт на Съвместния комитет относно продължаването на действието на споразумението

В съответствие с член 6, параграфи 2 и 5 от споразумението на първото си заседание Съвместният комитет трябва да приеме решение относно продължаването на действието на споразумението до 31 декември 2025 г.

Причините за това са четири: Първо, мониторингът на споразумението показва, че то осигурява ползи за търговията както на ЕС, така и на Молдова. Увеличаването на услугите в областта на автомобилния транспорт също е от полза за автомобилните превозвачи от двете страни. Следователно няма причина да не бъде удължено действието на споразумението, което — макар че първоначално беше замислено да помогне на молдовската икономика в контекста на агресивната война на Русия срещу Украйна — осигурява реални ползи и за ЕС. Второ, споразумението даде възможност на Молдова да започне да преориентира своята търговия от изток към ЕС и следователно допринася за постепенната интеграция на молдовската икономика в западната икономика. Заедно със сходно споразумение относно автомобилния превоз, подписано с Украйна, то облекчава и износа на украински стоки, като по този начин допринася за коридорите на солидарността и за поддържането на тези две икономики, които ЕС се ангажира да подпомага в краткосрочен и дългосрочен план. Предложеното продължаване на действието на споразумението следва да насърчи и да затвърди тези елементи, които имат и ясно политическо значение в настоящата геополитическа обстановка. Трето, споразумението следва да се разбира също и като улесняване на

предстоящото възстановяване на Украйна след агресивната война на Русия срещу тази държава. Четвърто, ЕС участва активно в международната Платформа за подкрепа на Молдова — затова всяка стъпка, която би могла да се тълкува като оттегляне на вече предоставена подкрепа на Молдова, ще изпрати отрицателно послание и ще постави ЕС в непоследователна и вероятно противоречива позиция както във вътрешен, така и във външен план в контекста на тази платформа.

Продължаването на действието на споразумението до 31 декември 2025 г. е необходимо, защото условията, обосноваващи сключването на първоначалното споразумение, продължават да са налице и вероятно няма да се променят още известно време. Руската агресия срещу Украйна се засилва и повечето коментатори не предвиждат тя да свърши в близко бъдеще. Това означава също така, че морският транспорт през черноморските пристанища, който би могъл да е един от транзитните маршрути за износа от Молдова, продължава да е много ограничен. Подетата от ООН Черноморска инициатива за зърното представлява частично решение. Удължаването на тази инициатива обаче е само по себе си несигурно, а и за момента тя обхваща само зърното. Продължаващите военни операции в близост до източната граница на Молдова и свързаното с тях разрушаване на транспортната инфраструктура в районите, които в миналото бяха транзитни райони за износа от Молдова, и в близко бъдеще ще останат ограничаващ фактор, който възпрепятства достъпа на Молдова до традиционните ѝ пазари.

2.6. Споразумение между ЕС и Украйна за автомобилния превоз на товари

Скоро Комисията ще представи предложение за решение на Съвета за установяване на позицията на Съюза по отношение на удължаването на срока на действие на Споразумението между Европейския съюз и Украйна за автомобилния превоз на товари, подписано в Лион на 29 юни 2022 г.[2]. Поради горепосочените причини, и по-специално ролята на Молдова в контекста на коридорите на солидарността и наличието на споразумение относно автомобилния превоз, подписано между Украйна и Молдова, Комисията е на мнение, че крайната дата на споразумението с Украйна следва да бъде същата като тази за Молдова, т.е. 31 декември 2025 г.

3. ПОЗИЦИЯ, КОЯТО ТРЯБВА ДА СЕ ЗАЕМЕ ОТ ИМЕТО НА СЪЮЗА

Позицията, която трябва да се заеме от името на Съюза, е да се подкрепи приемането на проекта на решение на Съвместния комитет, приложен към настоящото предложение.

4. ПРАВНО ОСНОВАНИЕ

В член 218, параграф 9 от Договора за функционирането на Европейския съюз (ДФЕС) се предвижда приемането на решения на Съвета за установяване на „позициите, които трябва да се заемат от името на Съюза в рамките на орган, създаден със споразумение, когато този орган има за задача да приема актове с правно действие, с изключение на актовете за допълнение или изменение на институционалната рамка на споразумението“.

Понятието „актове с правно действие“ включва актове с правно действие по силата на нормите на международното право, които уреждат съответния орган. То включва и инструменти, които нямат обвързващ характер съгласно международното право, но са

[2] ОВ L 179, 6.7.2022 г., стр. 1.

„годни да окажат съществено въздействие върху съдържанието на приеманата от законодателя на Съюза нормативна уредба“.

Съвместният комитет е орган, създаден със споразумение, а именно Споразумението между Европейския съюз и Република Молдова за автомобилния превоз на товари.

Решението, което Съвместният комитет има за задача да приеме, представлява акт с правно действие. Първо, предвиденият акт относно приемането на процедурния правилник на Съвместния комитет ще бъде обвързващ съгласно международното право в съответствие с член 6, параграфи 5 и 6 от споразумението; второ, предвиденият акт относно удължаването на срока на действие на споразумението също ще бъде обвързващ съгласно международното право в съответствие с член 6, параграфи 2 и 5 от споразумението.

Предвиденият акт не допълва, нито изменя институционалната рамка на споразумението. Поради това процесуалноправното основание за предложеното решение на Съвета е член 218, параграф 9 от ДФЕС.

Материалноправното основание за дадено решение съгласно член 218, параграф 9 от ДФЕС зависи преди всичко от целта и съдържанието на предвидения акт, във връзка с който се заема позиция от името на Съюза. Ако предвиденият акт преследва две цели или се състои от две части и ако едната от целите или частите може да се определи като основна, докато другата е само акцесорна, решението съгласно член 218, параграф 9 от ДФЕС трябва да се основава на едно-единствено материалноправно основание, а именно на изискваното от основната или преобладаващата цел или част.

Основната цел и съдържание на предвидения акт са свързани с автомобилния транспорт.

Материалноправното основание за предложеното решение е член 91 от ДФЕС.

5. ПУБЛИКУВАНЕ НА ПРЕДВИДЕНИЯ АКТ

Целесъобразно е решението на Съвместния комитет да бъде публикувано в *Официален вестник на Европейския съюз* след приемането му.

2022/0386 (NLE)

Предложение за

РЕШЕНИЕ НА СЪВЕТА

относно позицията, която трябва да се заеме от името на Европейския съюз в рамките на Съвместния комитет, създаден по силата на Споразумението между Европейския съюз и Република Молдова за автомобилния превоз на товари, по отношение на процедурния правилник на Съвместния комитет и продължаването на действието на споразумението

СЪВЕТЪТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ,

като взе предвид Договора за функционирането на Европейския съюз, и по-специално член 91 във връзка с член 218, параграф 9 от него,

като взе предвид предложението на Европейската комисия,

като има предвид, че:

(1) Споразумението между Европейския съюз и Република Молдова за автомобилния превоз на товари[3] („споразумението“) беше подписано от Съюза и се прилага временно от 29 юни 2022 г.

(2) По силата на член 6, параграф 1 от споразумението се създава Съвместен комитет, който упражнява надзор и контрол над прилагането и изпълнението на споразумението и периодично прави преглед на неговото действие с оглед на целите му.

(3) Съвместният комитет трябва да приеме свой процедурен правилник.

(4) Както е посочено в член 5, параграф 1 от споразумението, то се прилага до 31 март 2023 г. Съвместният комитет обаче трябва да се свика най-късно три месеца преди изтичането на срока на действие на споразумението, за да се оцени и реши въпросът за необходимостта от продължаване на действието на споразумението.

(5) За да може както Европейският съюз, така и Република Молдова да продължат да се ползват от споразумението, то следва да бъде подновено до 31 декември 2025 г.

(6) С цел да се гарантира правилното изпълнение на споразумението, следва да бъде приет процедурният правилник на Съвместния комитет.

(7) Поради това на първото си заседание, което ще се състои на 15 декември 2022 г., Съвместният комитет трябва да приеме решение относно приемането на своя процедурен правилник и относно необходимостта от продължаване на действието на споразумението, включително срока на това продължаване.

(8) Следователно е целесъобразно да се установи позицията, която трябва да се заеме от името на Съюза в рамките на Съвместния комитет по отношение на

[3] ОВ L 181, 7.7.2022 г., стр. 4.

приемането на процедурния му правилник и продължаването на действието на споразумението, тъй като неговите решения ще бъдат обвързващи за Съюза,

ПРИЕ НАСТОЯЩОТО РЕШЕНИЕ:

Член 1

Позицията, която трябва да се заеме от името на Съюза в рамките на Съвместния комитет, създаден по силата на член 6 от Споразумението между Европейския съюз и Република Молдова за автомобилния превоз на товари („споразумението“), по отношение на приемането на процедурния му правилник и продължаването на действието на споразумението, включително срока на това продължаване, се основава на проекта на решение на Съвместния комитет, приложен към настоящото решение.

Представителите на Съюза в рамките на Съвместния комитет могат да приемат незначителни промени в проекта за решение на Съвместния комитет, без да е необходимо допълнително решение на Съвета.

Член 2

Решението на Съвместния комитет се публикува в *Официален вестник на Европейския съюз*.

Член 3

Адресат на настоящото решение е Комисията.

Съставено в Брюксел на […] година.

За Съвета
Председател